

Parlamentariska nämnden

Tid: 2017-02-27, kl 10.00 - kaffe finns fr. kl 09.30

Plats: Regionens Hus, sal A

- Val av protokolljusterare
- Fastställande av dagordning
- Information- och anmälningsärenden

Ärenden

- 1 Föregående mötesprotokoll, nämnd och presidium
- 2 Aktuellt
Inför avstämning med nämndernas presidier – synpunkter och medskick av frågor m m
Bilaga
- 3 Valkretsindelning - synpunkter från respektive partigrupp
Bilaga
- 4 Inför ny politisk organisation
- 5 Övriga frågor

Välkomna!

Tommy Bernevång-Forsberg

*Kallade:*Tommy Bernevång-Forsberg (KD)
ordförande
Hans Toll (S), vice ordförande
Håkan Jansson (M)
Lennart Bogren (C)
Per Hansson (L)
Desiré Törnqvist (S)
Roland Björsne (MP)Samuel Godrén (SD)
Kristina Nero (V)Siw Kullberg
Susanne Monie-Magnusson
Birgitta Bergqvist*För kännedom:*Marianne Andersson (KD)
Thomas Gustavsson (S)
Urban Persson (M)
Linnea Andersson (C)
Jimmy Henriksson (L)
Ann-Kristine Göransson (S)
Kajsa Carlsson (MP)Anne Karlsson (SD)
Kim Strand (V)

Agneta Jansmyr

Parlamentariska nämnden

Tid: 2017-02-27, kl 10.00 - kaffe finns fr. kl 09.30

Översyn av Region Jönköpings läns politiska organisation

Inför överläggningar med nämndernas presidier 2017-03-01, FS och ANA samt 2017-03-03, TIM.

Några huvudpunkter

- Allmänna synpunkter på reglementet för respektive nämnd
 1. Vad är mycket bra
 2. Vad kan behöva ses över
 3. Vad saknas, förslag, synpunkter på förändringar
- Allmänna synpunkter på gemensam arbetsordning för styrelser och nämnder
 1. Vad är mycket bra
 2. Vad kan behöva ses över
 3. Vad saknas, förslag, synpunkter på förändringar
- Hur fungerar arbetet idag
 1. Samverkan mellan politiken och förvaltningen
 - Tydlig ansvarsfördelning
 - Resurser, tillgång till expertis och underlag
 2. Samverkan/dialogen med regionstyrelse
 3. Ansvarsfördelningen mellan styrelse och nämnd
 - Vem som gör vad
 - Vem som får besluta
 - Beslutsbefogenheter
 - Ansvarsbefogenheter
- Nämndens arbete
 1. Presidieöverläggningar
 2. Framtiden – presidium eller AU
 3. Gruppöverläggningar
 4. Handlingar och underlag
 5. Politiskt utrymme i hantering av ärenden
- Politiska organisationen för Regionen i stort
 1. Regionråd vs nämndansvar, sammankopplat eller fristående?
 2. Arvoderingar för presidier och ledamöter, bra eller förändringar
 - Fasta eller rörliga
 - Storleksförhållanden
 3. Beräknad tidsåtgång för uppdragen,
 - Presidie
 - Ledamöter
- Övrigt
 1. Finns det frågor som nämnderna borde ha, men som man idag inte har
 2. Finns det frågor som nämnderna har, men som någon annan borde ha ansvaret för

Indelning av valkretsar inför landstingsvalet 2018 i Region Jönköpings län

Jönköpings läns landsting, numera Region Jönköpings län, har varit indelad i sex valkretsar fram till dess att Habo och Mullsjö kommuner övergick till Jönköpings län. Därefter har landstinget haft 7 valkretsar. Sammansättningen på valkretsarna har varit desamma sedan 70-talet.

Enligt vallagen skall en valkrets vara så utformad, se nedan kap 5 § 6, så att den kan ha minst åtta fasta valkretsmandat. Under många val har Nässjö kommun haft dispens från detta. Ytterligare två valkretsar i länet ligger precis på gränsen åtta fasta valkretsmandat.

Bakgrund

Inför en ev regionförstoring var grundhållningen att inte göra så stora förändringar inför kommande val, då flera förändringar val efter val enbart leder till förvirring och osäkerhet. När nu besked getts att det inte blir någon regionförstoring så återkommer frågan om inte Region Jönköpings län behöver se över antalet valkretsar.

Vid tiden för den stora kommunreformen 1970 var skälen för många valkretsar att kunna behålla den lokala kopplingen, inte minst i kommunvalet, men också för landstingsvalet. Med åren har den lokala kopplingen blivit allt mindre, även om partierna i stor utsträckning fortfarande har ”valkretslistor” så har fler övergått till att ha valsedlar som omfattar större områden än enbart en valkrets.

Vid en jämförelse med andra län så har Region Jönköpings län förhållandevis många valkretsar. Östergötland som är större har endast fem valkretsar. Västmanland som kan jämföras i storlek har endast två valkretsar.

Med hänsyn till att valkretsindelningen för Region Jönköpings län härrör från 70-talet finns det anledning att se över valkretsindelningen. Befolkningsutvecklingen och därmed även antalet röstberättigade inom respektive valkrets har proportionerligt förändrats över tiden.

Vallagen, kapitel 4 - utdrag ur vallagen

Val till landstingsfullmäktige

5 § Vid val till landstingsfullmäktige är landstinget en enda valkrets, om inte fullmäktige beslutar att dela in landstinget i två eller flera valkretsar.

En valkrets ska omfatta en eller flera kommuner, om inte något annat följer av 6 § andra stycket. Lag (2014:1384).

6 § En valkrets bör utformas så att den kan beräknas få minst åtta fasta valkretsmandat. Den bör ha en sammanhängande gränslinje.

En del av en kommun får bilda en valkrets tillsammans med en annan kommun, en del av en annan kommun eller delar av andra kommuner, om valkretsen annars inte kan beräknas få minst åtta fasta valkretsmandat. En kommun får också delas in i två eller flera valkretsar, om man på så sätt kan uppnå en lämpligare valkretsindelning.

7 § Om en kommun delas in i två eller flera valkretsar för val till landstingsfullmäktige och om kommunen är indelad i valkretsar för val till kommunfullmäktige, skall gränsen för en valkrets för val till landstingsfullmäktige sammanfalla med gränsen för en valkrets för val till kommunfullmäktige.

8 § Indelningen i valkretsar skall, sedan kommunerna inom landstinget har fått tillfälle att yttra sig, beslutas av landstingsfullmäktige senast den 31 oktober året före det valår då den nya indelningen skall gälla för första gången. För att gälla skall beslutet vara fastställt av länsstyrelsen.

Regeringen eller den myndighet som beslutar om ändring i landets indelning i landsting eller kommuner får, om det behövs, bestämma att beslut om indelning i valkretsar får meddelas senare än den dag som anges i första stycket.

9 § Mandaten i landstingsfullmäktige i ett landsting som är indelat i valkretsar består av fasta valkretsmandat och utjämningsmandat.

Nio tiondelar av mandaten är fasta valkretsmandat. Om talet blir brutet när antalet fasta valkretsmandat beräknas, ska det rundas av till närmaste lägre hela tal. Återstående mandat är utjämningsmandat. Lag (2014:1384).

10 § Om ett landsting är indelat i valkretsar, ska länsstyrelsen senast den 30 april det år då ordinarie val ska hållas besluta hur många fasta valkretsmandat som varje valkrets ska ha. Det ska göras på följande sätt.

Antalet personer som har rösträtt i landstinget delas med antalet fasta valkretsmandat och därefter delas antalet personer som har rösträtt i varje valkrets med det tal som blir resultatet av den beräkningen. Varje gång som antalet som har rösträtt i en valkrets är jämnt delbart med detta tal får den valkretsen ett mandat.

Om inte alla fasta valkretsmandat kan fördelas på detta sätt, får valkretsarna de återstående mandaten i tur och ordning efter de överskott som uppstår vid beräkningen. När överskottstalen är lika stora i två eller flera valkretsar, ska lotten avgöra vilken valkrets som ska få mandatet.

Regeringen eller den myndighet som beslutar om ändring i landets indelning i landsting eller kommuner får, om det behövs, bestämma att beslut om fördelning av mandat får meddelas senare än den dag som anges i första stycket. Lag (2014:1384).

Förslag till förändring

Vid en jämförelse mellan de valkretsar som idag finns för landstingsvalet i Region Jönköpings län är storleksförhållandena väldigt skiftande mellan de sju valkretsarna. Nässjö är den minsta valkretsen med endast sex fasta valkretsmandat, två valkretsar med åtta mandat och två med nio mandat. Därutöver Jönköpings kommun som är indelad i två delar, där den västra är med Habo och Mullsjö. Denna fördelning gjordes efter länsindelningen 1998 då Habo och Mullsjö kom över till Jönköpings län, men där Habo och Mullsjö var för små kommuner för att kunna utgöra en egen valkrets.

Jönköpings kommun med uppdelning i två valkretsar har aldrig, vare sig av politiker eller väljare setts som naturlig. Hur indelningen gjorts har aldrig kunnat ses som legitim.

Vid bildandet av Region Jönköpings län var ett genomgående förhållningssätt att vi måste se Regionen som en helhet, där vi alla jobbar för regionens bästa oavsett var i regionen vi verkar. Den tidigare inställningen om att regionen var indelad i områden där man hade särskilt ansvar att bevaka respektive område har minskat. Detta gör också att man då kan överväga att förändra antalet valkretsar för Regionen.

Mot ovanstående kan man diskutera olika förändringar av antalet valkretsar. Dock, hur man än gör fördelning, så kommer Jönköpingsområdet att vara dominerande. Detta går inte att komma ifrån om man inte också fortsättningsvis ska dela Jönköpings kommun i två delar, vilket inte känns naturligt och legitimt.

Fyra eller tre valkretsar.

För att få något så när rimligt stora, inte för små, valkretsar så landar man i ett antal mellan fyra eller tre valkretsar.

För att få en så jämn fördelning som möjligt mellan valkretsarna, med undantag av Jönköping-Habo-Mullsjö, så behöver man göra viss justering i förhållande till hur valkretsarna idag är sammankopplade mellan kommunerna.

Nuvarande valkretsindelning, och fördelning av fasta valkretsmandat

(9 mandat av de 81 är så kallade utjämningsmandat och fördelas i efterhand på partierna utifrån storleksförhållandet mellan partierna på hela länet.) Siffrorna röstberättigade bygger på förhållandet valdagen 2014. Därmed kan vissa förändringar ske inför valet 2018

Nuvarande valkretsar	Röstb	And % av tot röstb	72 Fasta valkr mandat	
			Exakt	Avrundat
Habo-Mullsjö-Jkpg V	47431	17,70	12,74085	13
Jkpg ö	69212	25,82	18,59163	19
Nässjö	23070	8,61	6,197032	6
Aneby-Tranås-Eksjö	32963	12,30	8,854476	9
Sävsjö-Vetlanda	29379	10,96	7,891747	8
Värnamo-Vaggeryd	36277	13,53	9,744678	9
Gislaved-Gnosjö	29706	11,08	7,979585	8
			72	72

Förslag på indelning med FYRA valkretsar

Habo-Mullsjö-Jkpg	116643	43,52	31,33248	31
Tranås-Aneby-Nässjö	42719	15,94	11,47512	12
Eksjö-Vetlanda-Sävsjö	42693	15,93	11,46814	11
Värnamo-Vaggeryd-Gislaved-Gnosjö	65983	24,62	17,72426	18
				72

Förslag på alternativ indelning i FYRA valkretsar, där nuvarande uppdelning behålls så långt som möjligt

Habo-Mullsjö-Jkpg	116643	43,52	31,33248	31
Tranås-Aneby-Eksjö	32963	12,30	8,854476	9
Nässjö-Vetlanda-Sävsjö	52449	19,57	14,08878	14
Värnamo-Vaggeryd-Gislaved-Gnosjö	65983	24,62	17,72426	18
				72

Förslag på indelning med TRE valkretsar

Habo-Mullsjö-Jkpg	116643	43,52	31,33248	31
Tranås-Aneby-Eksjö-Nässjö-Vetlanda-Sävsjö	85412	31,87	22,94325	23
Värnamo-Vaggeryd- Gislaved-Gnosjö	65983	24,62	17,72426	18
				72

Ytterligare alternativ

Hur man än försöker göra en indelning där Jönköpings kommun inte ska delas i minst två delar, kommer Jönköpings kommun med Habo och Mullsjö alltid att vara dominant och ha drygt 40% av alla röstberättigade inom sitt område. Men mest jämna fördelning mellan valkretsarna fås om alternativet med tre valkretsar tillämpas. Önskar man fler valkretsar än fyra blir dominansen förhållandevis ännu större för Jönköpingskretsen.

En ambition i sammansättningen av valkretsar bör vara att så långt möjligt försöka ha så naturliga gränser mellan valkretsarna som går. GGVV är ett naturligt och sedan länge inarbetat område inom Region Jönköpings län. På samma sätt finns det naturliga och sedan länge använda gränsdragningar på höglandet. Om inte Höglandet skall bli EN valkrets så bör man göra indelningen på ett sådant sätt att det känns legitimt för såväl partierna som för väljare.

Antalet röstberättigade i respektive kommun – Valet 2014

	Röstberättigade	% av tot
Habo	8103	3,02
Mullsjö	5515	2,06
Jönköping va	33813	12,62
Jönköping ös	69212	25,82
Aneby	5125	1,91
Tranås	14524	5,42
Eksjö	13314	4,97
Nässjö	23070	8,61
Vetlanda	20937	7,81
Sävsjö	8442	3,15
Värnamo	26094	9,74
Vaggeryd	10183	3,80
Gislaved	22425	8,37
Gnosjö	7281	2,72
	268038	100

Tidsplan

27 februari	Parlamentariska nämnden diskuterar förelagt underlag
Mars-10 april	Partigrupperna inom Region Jönköpings län får förslaget på remiss
20 april	Parlamentariska nämnden beslut om ett remissmaterial att skicka till länets kommuner för yttrande
Maj	Länets kommuner har att inkomma med remissvar på valkretsindelning
12 juni	Parlamentariska nämnden beslutar om förslag att överlämna till Regionfullmäktige för beslut. (reservdatum för beslut kan vara 28 aug)

PARLAMENTARISKA NÄMNDEN

Tommy Bernevång Forsberg
Ordförande